

Inleiding

- Jaarwisseling relatief rustig verlopen, geen grote incidenten of geweldpleging noch in Haaksbergen, noch in Twente. Dank aan de hulpverleningsdiensten (Brandweer, politie, ambulancedienst) die voor onze veiligheid zorgden.
- Dit was mijn eerste jaarwisseling in Haaksbergen, wat mij betreft niet mijn laatste. Wellicht ben u benieuwd naar mijn eerste indrukken in die eerste maanden? Zonder uw antwoord af te wachten, wil ik die graag kort met u delen.
- Ik ben volledig bevestigd in mijn globale, positieve indruk, die ik al van Haaksbergen had. Ik ervaar een krachtige en zorgzame gemeenschap, waarin mensen omzien naar elkaar. We hebben relatief veel werkgelegenheid, met werkgevers die innovatief zijn en geven om hun personeel. We hebben geweldige voorzieningen op het gebied van welzijn, sport en cultuur. Sommige staan financieel onder druk en ze zijn het waard om voor hun instandhouding te knokken. En dan gaat het niet alleen – en misschien zelfs niet zozeer – om de stenen, maar zeker ook om het kader en de vrijwilligers er om heen.
- Ik heb een intensieve periode van kennismaking achter de rug en heb veel bedrijven, instellingen en verenigingen mogen bezoeken. Vele vertegenwoordigers zie ik vandaag hier terug. Als u mij het eerste jaar gemist hebt, laat het dan weten, er is weer een nieuw jaar aangebroken! Daarnaast heb ik de levendigheid en het organisatievermogen van de Haaksbergse gemeenschap leren kennen in de vele evenementen, waarmee ik kennis heb mogen maken. Zonder volledig te kunnen zijn, noem ik er twee uit de laatste maand december, die indruk op mij hebben gemaakt. NoaberMuziek, een geslaagde combinatie van een enthousiaste vrijwilligersorganisatie, muzikaal talent en Haaksbergse gastvrijheid. Dat was genieten! En ik noem Kerst bij Roos, een warm ontvangst op Tweede kerstdag van oudere, vaak wat eenzame Haaksbergse inwoners met een kerstmaaltijd, verzorgd door een grote groep enthousiaste vrijwilligers. Haaksbergen is wat ik hoopte dat het

zou zijn: een vitale gemeenschap waarin het noaberschap een eigentijdse inkleuring heeft.

- Natuurlijk is het niet alleen rozengeur en maneschijn in Haaksbergen. Ik kan en wil er ook niet om heen: de gemeentelijke overheid verkeert in een moeilijke fase. We gaan – opnieuw - een periode in van financieel toezicht door de provincie. Er kan lang over de oorzaken gebakkeleid worden, maar zwartepieten heeft geen zin. Feit is dat we, van een relatief “rijke” gemeente rond 2000, heel geleidelijk afgegleden zijn naar één van de armere gemeenten in Twente en Overijssel anno nu. Maar er is niet alleen een financieel, maar ook een relationeel vraagstuk. Dit blijkt objectief uit de voor iedereen zichtbare benchmark “waarstaatjegemeente.nl”. Feit is, dat het vertrouwen van de inwoners in Haaksbergen in de lokale overheid onvoldoende is. Ook in vergelijking tot andere Twentse gemeenten. Hoe verder? Ik kom daar zo op terug. Voor nu vat ik mijn indruk van de eerste maanden in Haaksbergen als volgt samen - allicht met een beetje gevoel voor drama - : *de gemeenschap bloeit, de gemeente bloedt.*

Vooruitblik naar 2020 en verder

- Gisteren zijn we de drempel overgegaan naar een nieuw decennium. Met welk gevoel en welke verwachting kijken we in Haaksbergen naar 2020? Vorige week publiceerde het Sociaal Cultureel Planbureau actuele cijfers over de stemming in Nederland in het algemeen en meer specifiek over actuele politieke en maatschappelijke kwesties. De belangrijkste bevindingen in drie hoofdlijnen. **Eén:** We zijn redelijk optimistisch en positief over de goede economische situatie en de hoge welvaart (Twente: voor het eerst bovengemiddeld). **Twée:** de mensen maken zich het meest zorgen over de manier waarop we samen-leven, de gemeenschap (de verdraagzaamheid neemt af, de verharding neemt toe); en over de politiek, die onvoldoende oplossingen lijkt te kunnen bieden. **Drie:** het klimaat en het milieu zijn naar de tweede plaats gestegen als nationaal vraagstuk (na het eerder genoemde “samenleven” vraagstuk. De Volkskrant vatte de stemming van de gemiddelde

Nederlander als volgt samen: “met **mij** gaat het goed, met **ons** gaat het slecht”.

- En dat zou ook wel eens de stemming van de gemiddelde Haaksbergenaar kunnen zijn. Zorgen over de gemeenschap (toenemende onverdraagzaamheid, verlies van identiteit), over de politiek (voldoende in staat om oplossingen te bieden, bijvoorbeeld voor collectieve voorzieningen als zorg en onderwijs?). En tot slot zorgen over klimaatverandering en milieuvervuiling. En overigens hoeft dat ook niet vreemd in de oren te klinken; wie de Toekomstvisie van Haaksbergen er nog eens op na slaat, ziet daar deze aandachts- en speerpunten ook terug komen.

Haaksbergen 2020

- Als dat de stemming in Haaksbergen anno nu is, dan ligt daar ook meteen de gemeenschappelijke opgave voor samenleving en lokale overheid, voor 2020 en volgende jaren. En natuurlijk, we kunnen de moeilijke financiële en organisatorische situatie bij de gemeente als een bedreiging zien, maar ook als een kans. Voor de gemeente en de lokale politiek ligt er de uitdaging om opnieuw verbinding te maken met sleutelfiguren en organisaties in de samenleving. En wel op de terreinen waar Haaksbergen zich zorgen om maakt; op het gebied van duurzaamheid, sport en cultuur, wonen, leefbaarheid en veiligheid. En niet met nota's van uit het gemeentehuis, maar met een gezamenlijk ontwikkelproces vanaf de start. In lijn met de Toekomstvisie. Op zijn minst óók van uit de gedachte dat de kennis veeleer buiten, in plaats van binnen het gemeentehuis voorhanden is. En we kunnen daar deze maand meteen mee starten. Met de discussiebijeenkomsten over grootschalige energieopwekking, die in de komende weken plaats gaan vinden.
- Bij de gemeente zullen we koudwatervrees moeten overwinnen: we zullen de winkel deels moeten verbouwen, maar de verkoop gaat door. Van de politiek wordt positieve betrokkenheid gevraagd. Steek meer energie in de samenleving en stuur op doelen en participatietrajecten in lijn met de Toekomstvisie. Van de samenleving vraag ik actieve betrokkenheid en

coproductie bij de genoemde maatschappelijke vraagstukken. En ook enig begrip en vergevingsgezindheid wanneer de overheid niet optimaal presteert. Want, uiteindelijk zijn ambtenaren, bestuurders en politici ook gewoon mensen...

Wensen voor 2020

- Ik wil graag afsluiten met mijn wensen voor u en Haaksbergen voor het jaar 2020. Laten we bewust invulling geven aan “samen-leven”. Bijvoorbeeld door actief om te zien naar elkaar. Als vrijwilliger, als mantelzorger of als noaber voor burens die wat ondersteuning nodig hebben. Daarmee draagt u bij aan collectief maar ook individueel geluk.
- Als gemeentelijk bestuurder vraag ik u als inwoner mede verantwoordelijkheid te nemen voor een aantal maatschappelijke opgaves. De gemeente kan het niet alleen. Ik ben er van overtuigd dat alleen langs deze weg draagvlak voor oplossingen ontstaat. Voor de gemeentelijke organisatie moet het motto “*van de nood een deugd maken*” leidend zijn. De financiële en organisatorische problemen vragen om een stevige koerswijziging, op inhoud, op vorm en op cultuur. Daar ligt een primaire opgave voor bestuur, politiek en ambtelijke organisatie, maar daarbij zijn uw begrip, bijdragen en aanhoudende steun van wezenlijk belang. Als we dat begrijpen en er naar handelen, dan zal de nood achteraf een deugd blijken te zijn geweest.
- Als we werkelijk de kwaliteit van “samen-leven” in Haaksbergen willen verbeteren, dan is dit m.i. de enige weg. Laten we hier over de komende tijd met elkaar in gesprek zijn en aan de slag gaan; laten we daarbij niet te veel toegeven aan de Twentse gewoonte om meer óver, dan mét elkaar in gesprek te zijn. En de graadmeter voor het succes in de komende jaren zal uiteindelijk de opvatting van de Haaksbergse inwoner zelf zijn, blijkend uit stijgende vertrouwenscijfers in de benchmark “waarstaatjegemeente.nl”.
- Samen met de voorzitters van IKT Haaksbergen en de Haaksbergse Ondernemers Vereniging wens ik u allen een gezond, gelukkig en veilig 2020 toe, met voor allen een actieve, betrokken en gewaardeerde plek in de Haaksbergse samenleving!